

**(ร่าง) แผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี
(พ.ศ. 2561-2580)
นโยบายและยุทธศาสตร์
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ**

ความเป็นมา

แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

- 3 ก.ค. 2557 คสช. มีคำสั่ง ที่ 58/2557 แต่งตั้ง คณะกรรมการนโยบาย และการบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำ และมอบหมายให้ทำยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2558-2569
- 7 พ.ค. 2558 ครม. มีมติเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์การบริหาร จัดการทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2558-2569 (12 ปี) และ มอบหมายให้ กนช. นำแผนไปปฏิบัติ
- 21 พ.ค. 2561 ที่ประชุม กนช. ครั้งที่ 2/2562 มีมติรับทราบ กรอบแนวทาง / ระยะเวลา การปรับปรุงแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี

วัตถุประสงค์ของการจัดทำ แผนยุทธศาสตร์ฯ

- ▶ เพื่อแก้ไขปัญหาระบบทรัพยากรน้ำที่มีผลกระทบรุนแรงต่อสังคม และ เศรษฐกิจ ที่ต้องเร่งดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (ปี 2558-2563)
- ▶ เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ เพื่อสร้างความสุขให้กับประชาชนและให้โอกาสการเข้าถึงทรัพยากรน้ำของทุกภาคส่วนอย่างเหมาะสม
- ▶ เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนา และการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรน้ำตามศักยภาพลุ่มน้ำ เพื่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจสังคม และรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

กลไกการขับเคลื่อน	การสร้างความรู้ความเข้าใจ	จัดทำแผนยุทธศาสตร์ลุ่มน้ำ	จัดทำยุทธศาสตร์งบประมาณ	การเตรียมความพร้อม	การติดตามประเมินผล
<ul style="list-style-type: none"> - ระดับประเทศ : กนช. - ระดับภูมิภาค : คณะกรรมการลุ่มน้ำ/ คณะทำงาน ฯลฯ - ระดับท้องถิ่น : คณะทำงานจังหวัด/ อำเภอ/กลุ่มเครือข่าย/อปท. 	<ul style="list-style-type: none"> - ระดับประเทศ : กนช. กำหนดเป้าหมายเชิงพื้นที่และขนาด - หน่วยงานจัดทำแผนแม่บท/ แผนปฏิบัติการตามภารกิจ - ระดับภูมิภาค/ ลุ่มน้ำประสานแผนปฏิบัติการและความต้องการ - ระดับท้องถิ่น : อปท. เสนอแนวทางเป้าหมายและความต้องการ 	<ul style="list-style-type: none"> - คณะกรรมการลุ่มน้ำ ดำเนินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ระดับลุ่มน้ำ และแผนปฏิบัติการ 	<ul style="list-style-type: none"> - กนช. กำหนดกรอบงบประมาณการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ - สงป./สศช. กำหนดยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ด้านนิติสังคม/ จารีต/ประเพณี - ด้านความเหมาะสม - ด้านสิ่งแวดล้อม - ด้านเศรษฐกิจเหมาะสมคุ้มค่ากับการลงทุน - ด้านการจัดหาที่ดิน 	<ul style="list-style-type: none"> - ตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผล - หน่วยงาน/ ลุ่มน้ำ ติดตามความก้าวหน้าประเมินผลสำเร็จภายใต้ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

ปี 2558-2569

1

การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค
 จัดหาน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคบริโภค ครอบคลุมหมู่บ้านและชุมชนเมือง พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ และแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ

2

การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต บริหารความต้องการใช้น้ำ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ จัดหาน้ำต้นทุน รองรับการผลิตเติบโต

3

การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย ลดความเสียหายจากอุทกภัย น้ำหลาก ดินโคลนถล่ม น้ำท่วมฉับพลัน

4

การจัดการคุณภาพน้ำ
 คุณภาพน้ำระดับพอใช้ขึ้นไป เพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสีย และควบคุมความเค็มปากแม่น้ำ

5

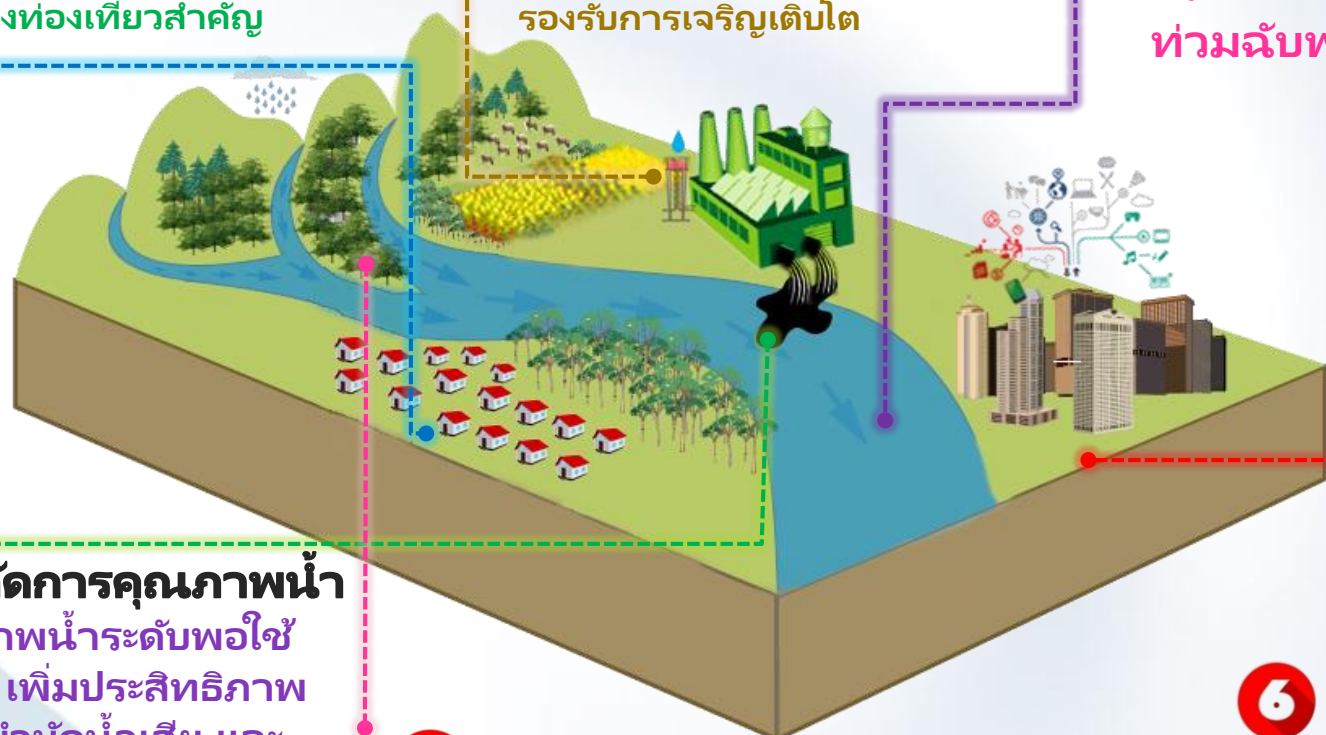

การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกัน
การพังทลายของดิน ฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำ ป้องกันการสูญเสียหน้าดินและพื้นดินถล่ม

6

การบริหารจัดการองค์กร กฎหมาย ระบบฐานข้อมูล ติดตามประเมินผล ประชาสัมพันธ์

ทำไมต้องมี ?

แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (2561-2580)

1. ปัญหาเรื่องน้ำ / ภัยธรรมชาติ เกิดถี่ขึ้น รุนแรงขึ้น กว้างขวางขึ้น

- 1.1 ขาดแคลนน้ำ (อุปโภค-บริโภค รักษาสิ่งแวดล้อม เกษตรอุตสาหกรรม)
- 1.2 น้ำท่วม ดินโคลนถล่ม (ในเมือง ชนบท สถานที่ท่องเที่ยว)
- 1.3 คุณภาพน้ำ (น้ำเสีย น้ำเค็ม)

2. ขาดการบริหารจัดการที่ดี (การป้องกัน เตือนภัย ช่วยเหลือ ทำงานเชิงรุก)

ขาดการบูรณาการในการทำงาน

ขาดหน่วยงานกลางในการ ประสานเชื่อมโยง กำกับดูแล

3. เพื่อสนับสนุน

- ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี
- แผนปฏิรูปประเทศ 11 ด้าน
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 12 (2560-64)

ข้อจำกัดและแนวคิดการปรับปรุง แผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

จุดอ่อน

ยุทธศาสตร์ฯ
น้ำ เดิม
กำหนด
เป้าหมาย
ตาม
ศักยภาพ
ไม่ได้กำหนด
รายพื้นที่

ขาดความ
เชื่อมโยงกับ
นโยบายด้านอื่นๆ
เช่น การเกษตร
อุตสาหกรรม
ท่องเที่ยว
กลุ่มจังหวัด/
ภูมิภาค การ
พัฒนาพื้นที่
เศรษฐกิจ

กิจกรรม/
แผนงานโครงการ
ยังไม่สอดคล้อง
หรือตอบสนองต่อ
เป้าหมายการ
พัฒนาประเทศ
(กำหนดจาก
กิจกรรมเดิมเป็น
ส่วนใหญ่)

บางหน่วยงาน
ยังไม่มีแผน
แม่บท/
แผนปฏิบัติการ
ตามภารกิจ ทำให้ไม่สามารถ
กำหนดทิศทาง
ยุทธศาสตร์ใน
ประเด็นนั้นๆ ได้

ฐานข้อมูลไม่
เพียงพอใน
การวิเคราะห์
สถานการณ์
เพื่อนำไป
กำหนด
เป้าหมาย

ยังไม่ได้
เตรียมการใน
การจัดเก็บ
ข้อมูล
ผลสัมฤทธิ์
เพื่อ
ประเมินผล
ยุทธศาสตร์

การสื่อสารทำ
ความเข้าใจไม่
เพียงพอ ทำให้
หน่วยปฏิบัติไม่
สามารถมอง
เป้าหมายใน
ทิศทางเดียวกัน
รวมทั้งการ
เชื่อมโยงในห่วงโซ่
ผลลัพธ์

แนวทางคิดปรับปรุง

ปรับปรุงและทบทวน
ให้สอดคล้องกับ
สถานการณ์และ
เป้าหมายการ
พัฒนา
ของประเทศ
ภูมิภาค และกลุ่ม
จังหวัด

พิจารณาการ
เปลี่ยนแปลงที่จะ
เกิดขึ้นในอนาคต
จากนโยบายของ
ประเทศในด้านต่างๆ
การเจริญเติบโตของ
เมืองแหล่งท่องเที่ยว
เศรษฐกิจและสังคม

ปรับปรุงและ
กำหนดแนวทาง
ใหม่หรือการใช้
นวัตกรรม
เพื่อให้บรรลุ
เป้าหมายของ
ยุทธศาสตร์ฯ
น้ำ

จัดทำแผน
แม่บท/
แผนปฏิบัติการใน
แต่ละ
กลยุทธ์หรือ
รายหน่วยงาน

วิเคราะห์
ทบทวน
สถานการณ์
ประเด็นเป็น
กลุ่มในพื้นที่
วิกฤต

จัดทำระบบ
ติดตาม
และ
ประเมินผล
สัมฤทธิ์

จัดทำแนวทางการขับเคลื่อน
การเชื่อมโยง
ของแผนแม่บท
รายการกิจไปสู่
แผนปฏิบัติการ
ลุ่มน้ำ

ข้อสั่งการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

มติ กนช.1/61

เมื่อวันที่ 2 ก.พ. 61 ณ ทำเนียบรัฐบาล

ขับเคลื่อนภารกิจหลักของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อให้การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่บรรลุผล และมีประสิทธิภาพ

- **คณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ**
คณะอนุฯ ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
 คณะอนุฯ กลั่นกรอง วิเคราะห์โครงการ และติดตามประเมินผลการบริหารจัดการ
 คณะอนุฯ วิเคราะห์ติดตามสถานการณ์และบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
 คณะอนุฯ ขับเคลื่อนโครงการขนาดใหญ่และโครงการสำคัญ
- **จัดทำ ขับเคลื่อน (แผนยุทธศาสตร์/ แผนแม่บท/ แผนปฏิบัติการ/ พรบ.ทรัพยากรน้ำ)**
- กลั่นกรอง ติดตามประเมินผล แผนงาน และงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับด้านน้ำ
- คาดการณ์สถานการณ์น้ำ/Single Command Center/ จัดสรรน้ำ
- ทำแผน กำกับดูแล ประสาน สั่งการ ขับเคลื่อน ติดตามประเมินผล โครงการสำคัญ และโครงการขนาดใหญ่

คณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

องค์ประกอบ

ประธาน

รองนายกรัฐมนตรี
(พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ)

รองประธาน

เลขาธิการ สททช.

คณะอนุกรรมการ

ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
ผู้ทรงคุณวุฒิ

เลขานุการ

ผอ. กองนโยบายและ
ยุทธศาสตร์ สททช.

อำนาจหน้าที่

1. จัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี
2. จัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำในภาวะปกติ และภาวะวิกฤติ
3. พัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่ใช้ในการบริหารจัดการน้ำ
4. ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์น้ำ 20 ปี
5. การปรับปรุงพัฒนา หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย
6. การประชาสัมพันธ์ เสริมสร้างความรับรู้

คณะกรรมการปรับปรุง ขั้วเคลื่อน และประชาสัมพันธ์แผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

องค์ประกอบ

ประธาน

รองเลขาธิการ สทนช.

รองประธาน

ผู้ช่วยเลขาธิการ สทนช.

คณะกรรมการ

ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

เลขานุการ

ผอ. กองนโยบายและยุทธศาสตร์

ผู้ช่วยเลขานุการ

ผอ. กลุ่มยุทธศาสตร์และแผนแม่บท
ผอ. กลุ่มงานบริหารจัดการประชุม

อำนาจหน้าที่

1. รวบรวม วิเคราะห์ลักษณะโครงการ มาตรการ กลยุทธ์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด ผลสัมฤทธิ์ เพื่อปรับปรุงแผนบริหารฯน้ำ 20 ปี
2. จัดทำรายละเอียดแผนบริหารฯน้ำ 20 ปี เสนอต่อคณะอนุยุทธศาสตร์
3. ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ และชี้แจงการปรับแผนบริหารฯน้ำ 20 ปี พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน
4. ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย

กรอบแนวทางการปรับปรุงแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

การจัดการน้ำ อุปโภคบริโภค

- พัฒนาประปาเมือง 255 เมือง /ขยายเขต 688 แห่ง
➔ **404 เมือง / 9,816 แห่ง / 4.5 ล้านครัวเรือน**
- การประหยัดน้ำ ร้อยละ 10 (ครัวเรือน/ราชการ/บริการ)
- ขยายเขตระบบประปา/เพิ่มประสิทธิภาพประปา 9,093 หมู่บ้าน ➔ **20,034 หมู่บ้าน (SDGs)**
- **พัฒนาน้ำประปา/น้ำดื่ม ให้ได้มาตรฐานและราคาที่เหมาะสมให้ครบทุกหมู่บ้าน (75,032 หมู่บ้าน) (SDGs)**

การสร้างความ มั่นคงน้ำภาค การผลิต

- ลดการใช้น้ำทุกกลุ่มน้ำร้อยละ 10 ➔ **152 ล้าน ลบ.ม. ต่อปี**
- เพิ่มความจุแหล่งน้ำเดิม 95 ➔ **717 ล้าน ลบ.ม.**
- พื้นที่เกษตรน้ำฝนและระบบกระจายน้ำ 4,700 ➔ **11,741 ล้าน ลบ.ม. / พ.ท.รับประโยชน์ 1.04 ➔ 12 ล้านไร่**
- แหล่งกักเก็บน้ำ 4,800 ➔ **13,243 ล้าน ลบ.ม./พ.ท.ชป. 8.7 ➔ 18 ล้านไร่**
- พัฒนาระบบผันน้ำและระบบเชื่อมโยงแหล่งน้ำ 3 กลุ่มน้ำ ➔ **2,596 ล้าน ลบ.ม.**
- **เพิ่มผลผลิตการใช้น้ำ 10 เท่า (มูลค่าน้ำต่อหน่วย) (ยุทธฯชาติ)**
- **เพิ่มน้ำต้นทุนโดยปฏิบัติการผันหลวง เพื่อลดความเสี่ยงภัยแล้ง**

การจัดการน้ำท่วม และอุทกภัย

- ปรับปรุงลำน้ำธรรมชาติสายหลักและสาขา 870 ➔ 5,500 กม.
- ป้องกันอุทกภัยชุมชนเมือง 185 ➔ 764 แห่ง (พ.ท. 1.7 ล้านไร่)
ปรับปรุงผังเมือง 10 ผัง ➔ 77 จังหวัด / ผังน้ำทุกลุ่มน้ำ
- การจัดการพื้นที่น้ำท่วม/พื้นที่ชะลอน้ำ 2,050 ➔ 3,680 ล้าน ลบ.ม.
- บรรเทาอุทกภัยระดับลุ่มน้ำอย่างเป็นระบบทุกลุ่มน้ำ (ยุทธศาสตร์)
- การสนับสนุนการปรับตัวและหนีภัยทุกลุ่มน้ำ (ยุทธศาสตร์)
- ปรับปรุงสิ่งกีดขวางทางน้ำ 562 แห่ง (ยุทธศาสตร์)
- การลดการชะล้างการพังทลายของดินพื้นที่เกษตรลาดชัน
(ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ 3,4) (ยุทธศาสตร์)

การจัดการคุณภาพน้ำ และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

- การป้องกันและลดการเกิดน้ำเสียที่แหล่งกำเนิดทุกลุ่มน้ำ
➔ 15 พื้นที่/ 31 ล้าน ลบ.ม. ต่อปี
- ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย 248 ➔ 456 แห่ง
- เพิ่มประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำเสีย 105 แห่ง
- การรักษาสมดุลของระบบนิเวศ 13 ลุ่มน้ำหลัก (ยุทธศาสตร์)
- ฟื้นฟูแม่น้ำ ลำคลองทุกลุ่มน้ำ และคูคลองสาขา (ยุทธศาสตร์)

การอนุรักษ์ฟื้นฟู สภาพป่าต้นน้ำ

- การอนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม 4.7 ➔ 3.5 ล้านไร่ (ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ 1,2)
- การป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำ 0.45 ล้านไร่ (ยุทธฯชาติ)

การบริหารจัดการ

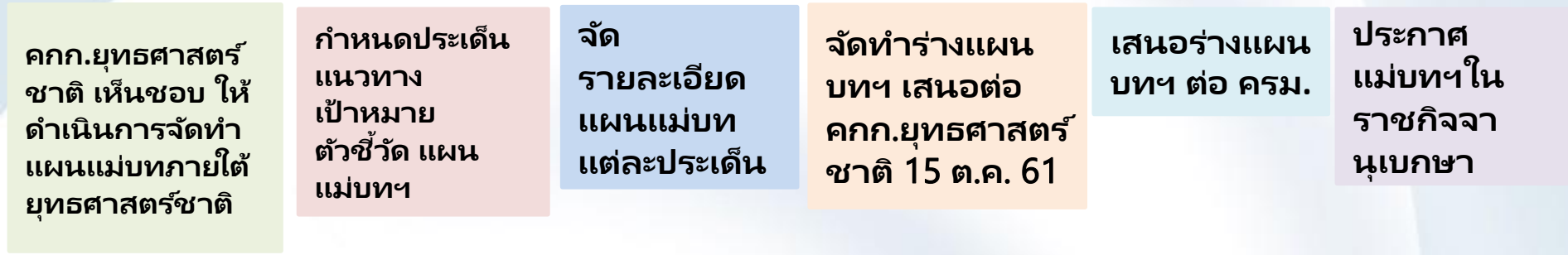
- จัดทำ ปรับปรุง กฎหมาย และองค์กรด้านการบริหารจัดการน้ำ
- การพัฒนาระบบฐานข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจ และเพิ่มประสิทธิภาพระบบพยากรณ์
- การศึกษา วิจัย และพัฒนาแนวทางการจัดการทรัพยากรน้ำ
- การประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม
- การติดตามและประเมินผล
- การจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำ (ปกติ/วิกฤติ)
- ความร่วมมือด้านน้ำต่างประเทศ (SDGs)

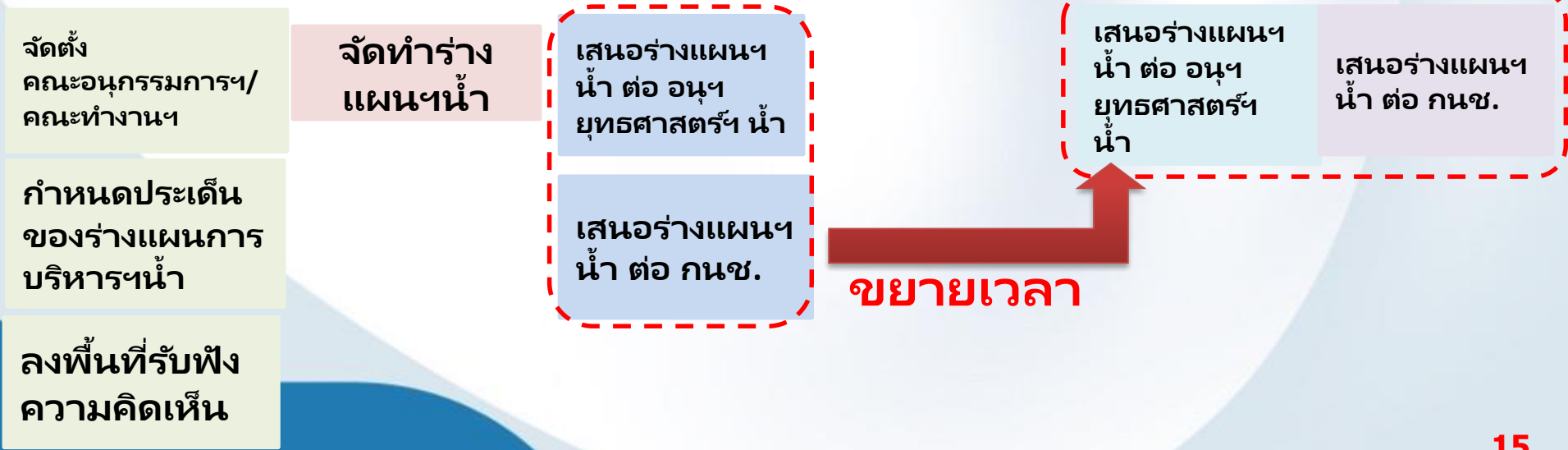
กรอบเวลาการดำเนินการ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนบริหารจัดการน้ำ

ความก้าวหน้าปัจจุบัน

- ✓ กนช. รับทราบความก้าวหน้าของการจัดทำร่างแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี
- ✓ กนช. รับทราบ เป้าหมาย และหลักการของการปรับปรุงแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี
- ✓ กนช. รับทราบการขยายเวลาเสนอร่างแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี จากเดือนกันยายนเป็นเดือนตุลาคม 2561 เพื่อให้มีความสอดคล้องกับร่างแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และจะได้นำเสนอ กนช. พิจารณาให้ความเห็นชอบในการประชุมครั้งถัดไป